Materiały źródłowe do miesięcznika *Chrześcijańskie życie i służba—program zebrań*

1-7 PAŹDZIERNIKA

SKARBY ZE SŁOWA BOŻEGO | JANA 9, 10

„Jezus dba o swoje owce”

***nwtsty*, multimedia**

Owczarnia

Owczarnią nazywano zagrodę, która miała chronić trzodę przed złodziejami i drapieżnikami. Pasterze zamykali w niej owce na noc. W czasach biblijnych owczarnie były to niezadaszone miejsca ogrodzone kamiennym murem, które różniły się kształtem i rozmiarem i miały tylko jedno wejście (Lb 32:16; 1Sm 24:3; Sof 2:6). Jan pisze o tym, że trzoda „wchodzi do owczarni drzwiami”, których pilnuje „odźwierny” (Jn 10:1, 3). Istniały wspólne owczarnie, do których mogło być wprowadzane na noc więcej niż jedno stado. Rano czuwający nad bezpieczeństwem owiec odźwierny otwierał drzwi pasterzom. Każdy pasterz zwoływał swoje owce, a one rozpoznawały jego głos i na niego reagowały (Jn 10:3-5). Jezus nawiązał do tego zwyczaju, żeby zilustrować to, jak on sam troszczy się o uczniów (Jn 10:7-14).

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 10:16**

przyprowadzić: Lub „prowadzić”. Występujący w tym miejscu grecki czasownik *ágo* w zależności od kontekstu może znaczyć „przyprowadzić” lub „prowadzić”. W pewnym greckim manuskrypcie datowanym na około 200 rok n.e. pojawia się pokrewne słowo (*synágo*), które często jest tłumaczone na „zebrać”. Jako Wspaniały Pasterz, Jezus zgromadza, prowadzi, ochrania i karmi owce, które należą do **tej owczarni** (w Łk 12:32 nazwanej również „małą trzódką”), oraz **drugie owce**. Obie grupy tworzą **jedną trzodę** pod przewodnictwem **jednego pasterza**. Ten obraz słowny podkreśla jedność, którą cieszą się naśladowcy Jezusa.

Wyszukujemy duchowe skarby

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 9:38**

złożył mu hołd: Lub „pokłonił mu się; padł przed nim na twarz; oddał mu cześć”. Kiedy grecki czasownik *proskynéo* jest użyty w odniesieniu do oddawania czci jakiemuś bogu lub bóstwu, tłumaczy się go na „czcić” (Mt 4:10; Łk 4:8). Jednak w tej sytuacji mężczyzna niewidomy od urodzenia, którego Jezus uzdrowił, złożył mu hołd, bo uznał go za Bożego przedstawiciela. Nie uważał Jezusa za Boga ani jakieś bóstwo, ale za zapowiedzianego „Syna Człowieczego”—Mesjasza, któremu Bóg powierzył władzę (Jn 9:35). Kiedy pokłonił się Jezusowi, najwyraźniej zrobił to w podobny sposób jak osoby wspomniane w Pismach Hebrajskich, które kłaniały się prorokom, królom i innym Bożym przedstawicielom (1Sm 25:23, 24; 2Sm 14: 4-7; 1Kl 1:16; 2Kl 4:36, 37). Przy wielu okazjach ludzie składali Jezusowi hołd, ponieważ byli wdzięczni za to, że zobaczyli przejaw mocy Boga lub dowód uznania, jakim darzył On Jezusa.

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 10:22**

Święto Poświęcenia: Hebrajska nazwa tego święta to Chanuka (*chanukkáh*), co znaczy „poświęcenie; oddanie do użytku”. Obchody tego święta trwały osiem dni—zaczynały się 25 dnia miesiąca Kislew, w okolicach przesilenia zimowego (zob. *sgd* cz. 19)—i upamiętniały ponowne poświęcenie świątyni w Jerozolimie w 165 roku p.n.e. Syryjski król Antioch IV Epifanes, chcąc wyrazić

pogardę dla Jehowy, Boga Żydów, zbezcześcił Jego świątynię. Na przykład zbudował ołtarz na wielkim ołtarzu, na którym wcześniej składano codzienne całopalenia. Żeby dopełnić profanacji, dnia 25 Kislew 168 roku p.n.e. Antioch ofiarował na tym ołtarzu świnię i wywarem z jej mięsa spryskał całą świątynię. Spalił jej bramy, zburzył komnaty kapłanów oraz wyniósł złoty ołtarz, stół na chleby pokładne i złoty świecznik. Następnie poświęcił świątynię Jehowy pogańskiemu bogu Zeusowi Olimpijskiemu. Dwa lata później Juda Machabeusz odbił miasto i świątynię. Oczyszczono ją i na nowo poświęcono 25 Kislew 165 roku p.n.e.—dokładnie trzy lata po złożeniu przez Antiocha odrażającej ofiary dla Zeusa. Wznowiono codzienne składanie całopaleń dla Jehowy. W natchnionych Pismach nie powiedziano wprost, że to Jehowa dał Judzie Machabeuszowi zwycięstwo i pokierował nim, żeby odnowił świątynię. Jednak Jehowa już wcześniej posługiwał się ludźmi z narodów, na przykład Cyrusem Persem, do realizacji pewnych zamierzeń związanych z oddawaniem Mu czci (Iz 45:1). Dlatego rozsądny wydaje się wniosek, że do spełnienia swojej woli Jehowa mógł posłużyć się człowiekiem należącym do narodu wybranego. Z Biblii wynika, że aby mogły spełnić się proroctwa dotyczące Mesjasza, jego służby i złożonej przez niego ofiary, świątynia musiała istnieć i musiała w niej być pełniona służba. Ponadto kapłani z plemienia Lewiego mieli składać ofiary aż do czasu, gdy Mesjasz złoży większą ofiarę—odda życie za ludzkość (Dn 9:27; Jn 2:17; Heb 9:11-14). Naśladowcom Chrystusa nie polecono obchodzić Święta Poświęcenia (Kol 2:16, 17). Jednak nigdzie nie znajdujemy wzmianki, żeby Jezus albo jego uczniowie potępiali obchodzenie tego święta.

8-14 PAŹDZIERNIKA

SKARBY ZE SŁOWA BOŻEGO | JANA 11, 12

„Naśladuj współczucie Jezusa”

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 11:24, 25**

Wiem, że wstanie: Marta myślała, że Jezus mówi o przyszłym zmartwychwstaniu w dniu ostatnim (Jn 6:39). Jej wiara w zmartwychwstanie była czymś niezwykłym. Niektórzy żydowscy przywódcy religijni w tamtych czasach, zwani saduceuszami, podważali tę naukę, chociaż natchnione Pisma wyraźnie o niej mówiły (Dn 12:13; Mk 12:18). Z kolei faryzeusze wierzyli w nieśmiertelność duszy. Jednak Marta wiedziała, że Jezus uczył o nadziei zmartwychwstania i nawet wskrzeszał ludzi. Ale nigdy nie wskrzesił nikogo, kto był martwy tak długo jak Łazarz.

Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem: Śmierć i zmartwychwstanie Jezusa dały umarłym możliwość powrotu do życia. Po zmartwychwstaniu Jezus otrzymał od Jehowy nie tylko moc wskrzeszania zmarłych, ale też obdarowywania ich życiem wiecznym (Jn 5:26). W Obj 1:18 Jezus nazwał siebie „żyjącym”, który ma „klucze śmierci i Hadesu”. Dlatego jest on nadzieją dla żywych i umarłych. Obiecał, że uwolni zmarłych z grobu i da im życie—albo w niebie w charakterze jego współwładców, albo na nowej ziemi pod panowaniem jego niebiańskiego rządu (Jn 5:28, 29; 2Pt 3:13).

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 11:33-35**

płaczącą: Występujące tu greckie słowo często odnosi się do głośnego płaczu. Ten sam czasownik został użyty w odniesieniu do Jezusa, kiedy zapowiadał on zbliżającą się zagładę Jerozolimy (Łk 19:41).

westchnął (...) i się strapił: Połączenie tych dwóch słów w języku oryginału wskazuje, że

Jezus przeżywał w tej sytuacji silne emocje. Grecki czasownik przetłumaczony na „westchnął” (*embrimáomai*) zwykle opisuje głębokie wewnętrzne poruszenie, ale w tym miejscu oznacza, że Jezusa ogarnęły bardzo intensywne uczucia, które uzewnętrznił westchnieniem. Grecki wyraz oddany jako „strapił się” (*tarásso*) wskazuje na wzburzenie. Według pewnego opracowania w tym kontekście oznacza: „wywołać wewnętrzny niepokój; dotknąć bardzo boleśnie lub sprawić przykrość”. Ten sam czasownik został użyty w Jn 13:21, żeby opisać reakcję Jezusa na myśl o zdradzie Judasza.

w duchu: Grecki wyraz *pneúma* został tu najwyraźniej użyty, żeby opisać siłę, która ma źródło w symbolicznym sercu człowieka i pobudza go do mówienia i postępowania w określony sposób.

począł ronić łzy: Użyty tutaj grecki czasownik (*dakrýo*) pochodzi od rzeczownika oznaczającego „łzy”, który występuje między innymi w Łk 7:38; Dz 20:19, 31; Heb 5:7; Obj 7:17; 21:4. Wygląda na to, że wskazuje głównie na łzy, a nie na głośny płacz. W Chrześcijańskich Pismach Greckich ten czasownik występuje tylko w tym miejscu i różni się od użytego w Jn 11:33 w opisie płaczącej Marii i Żydów. Jezus wiedział, że za chwilę wskrzesi Łazarza, ale bardzo go zasmucił widok ukochanych przyjaciół pogrążonych w żałobie. Relacja ta wyraźnie pokazuje, że Jezus wczuwa się w położenie osób, które tracą bliskich z powodu śmierci.

Wyszukujemy duchowe skarby

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 11:49**

arcykapłanem: W czasach, kiedy Izraelici byli niezależnym narodem, arcykapłan pełnił swój urząd aż do śmierci (Lb 35:25). Jednak w trakcie rzymskiej okupacji arcykapłanów ustanawiali i usuwali władcy wyznaczani przez Rzym. Powołany na urząd przez Rzymian **Kajfasz** był zręcznym dyplomatą i pełnił tę funkcję dłużej niż którykolwiek z jego bezpośrednich poprzedników. Kajfasz był arcykapłanem od około 18 do około 36 roku n.e. Pisząc, że był on arcykapłanem **tego roku**, czyli 33 roku n.e., Jan najwyraźniej miał na myśli, że służba Kajfasza jako arcykapłana obejmowała między innymi pamiętny rok śmierci Jezusa (prawdopodobna lokalizacja domu Kajfasza: zob. *sgd* cz. 16-A).

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 12:42**

władców: Użyte tu greckie słowo najprawdopodobniej odnosi się do członków Sanhedrynu — żydowskiego sądu najwyższego. W Jn 3:1 określenia tego użyto w odniesieniu do Nikodema, członka tego sądu.

wykluczono z synagogi: Lub „usunięto z synagogi”. Grecki przymiotnik *aposynágogos* występuje tylko w Jn 9:22, 12:42 i 16:2. Osoba wykluczona musiała się liczyć z tym, że będzie traktowana jak wyrzutek społeczeństwa. Takie odcięcie od żydowskiej społeczności mogło oznaczać dla całej rodziny poważne straty finansowe. Synagogi służyły przede wszystkim jako ośrodki edukacji, ale czasami odbywały się tam posiedzenia miejscowych sądów, które miały prawo skazywać na karę chłosty i wykluczać ze społeczności (Mt 10:17).

15-21 PAŹDZIERNIKA

SKARBY ZE SŁOWA BOŻEGO | JANA 13, 14

„Dałem wam wzór”

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 13:5**

myć uczniom nogi: W starożytnym Izraelu najpopularniejszym obuwiem były sandały.

Składały się w zasadzie z podeszwy mocowanej na stopie i kostce, więc stopy podróżnych brudziły się na zakurzonych i błotnistych drogach lub polach. Dlatego zgodnie ze zwyczajem po wejściu do domu zdejmowano sandały, a gościnność wymagała umycia przybyszowi stóp. Biblia wielokrotnie wspomina o takich sytuacjach (Rdz 18:4, 5; 24:32; 1Sm 25:41; Łk 7:37, 38, 44). Kiedy zgodnie z tym zwyczajem Jezus umył uczniom stopy, udzielił im lekcji pokory i usługiwania sobie nawzajem.

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 13:12-14**

powinniście: Lub „macie obowiązek". Użyty tu grecki czasownik często występuje w kontekście zobowiązań finansowych i znaczy „być czyimś dłużnikiem; być komuś coś winnym" (Mt 18:28, 30, 34; Łk 16:5, 7). W tym wersecie i w innych użyty jest on w szerszym znaczeniu i wskazuje na zobowiązanie do zrobienia czegoś (1Jn 3:16; 4:11; 3Jn 8).

Wyszukujemy duchowe skarby

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 14:6**

Ja jestem drogą i prawdą, i życiem: Jezus jest **drogą**, ponieważ tylko przez niego ludzie mogą zwracać się do Boga w modlitwie. Jest również dla nich „drogą" do pojednania się z Bogiem (Jn 16:23; Rz 5:8). Jezus jest **prawdą**, bo mówił prawdę i zgodnie z nią żył. Spełniło się na nim również mnóstwo proroctw wskazujących na jego kluczową rolę w realizacji zamierzenia Bożego (Jn 1:14; Obj 19:10). Proroctwa te „za jego sprawą stały się ‚Tak' ", czyli się spełniły (2Ko 1:20). Jezus jest **życiem**, ponieważ dzięki okupowi ludzie mogą uzyskać „rzeczywiste życie", czyli „życie wieczne" (1Tm 6:12, 19; Ef 1:7; 1Jn 1:7). Okaże się też „życiem" dla milionów zmartwychwstałych, którzy będą mieli widoki na życie wieczne w raju (Jn 5:28, 29).

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 14:12**

dzieł większych niż te: Jezus nie chciał przez to powiedzieć, że cuda dokonywane przez jego uczniów będą wpanialsze niż jego cuda. Pokornie przyznał, że będą oni głosić i nauczać na większą skalę. Mieli objąć swoją działalnością większy obszar, dotrzeć do większej liczby ludzi i głosić dłużej niż on. Słowa Jezusa wyraźnie pokazują, że oczekiwał od swoich naśladowców kontynuowania pracy, którą rozpoczął.

22-28 PAŹDZIERNIKA

SKARBY ZE SŁOWA BOŻEGO | JANA 15-17

„Nie jesteście częścią świata"

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 15:19**

świata: W tym kontekście grecki wyraz *kòsmos* odnosi się do świata ludzi niebędących sługami Bożymi, nieprawego społeczeństwa ludzkiego oddalonego od Boga. Jan jako jedyny ewangelista cytuje słowa Jezusa, który powiedział do uczniów: **nie jesteście częścią świata** — czyli że nie należą do świata. Tę samą myśl Jezus wyraził jeszcze dwa razy podczas ostatniej modlitwy ze swoimi wiernymi apostołami (Jn 17:14, 16).

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 15:21**

z powodu mego imienia: W Biblii słowo „imię" czasami odnosi się do osoby, jej reputacji i wszystkiego, co ktoś sobą reprezentuje. W wypadku imienia Jezusa chodzi też o władzę i pozycję, jaką otrzymał od swojego Ojca (Mt 28:18; Flp 2:9, 10; Heb 1:3, 4). W tym wersecie Jezus wyjaśnia, dlaczego ludzie występują **przeciwko** jego naśladowcom. Powiedział: **ponieważ nie znają tego, który mnie posłał**. Wiedza o Bogu pomogłaby im zrozumieć i uznać, z czym wiąże się imię Jezusa (Dz 4:12). Wskazuje ono między innymi

na jego pozycję — wyznaczonego przez Boga Władcy, Króla królów, któremu wszyscy ludzie powinni się pokłonić na znak podporządkowania, żeby uzyskać życie (Jn 17:3; Obj 19:11-16; por. Ps 2:7-12).

Wyszukujemy duchowe skarby

***nwtsty,* materiały do studium: Jn 17:21-23**

jedno: Lub „zjednoczeni". Jezus modlił się, żeby jego prawdziwi naśladowcy byli „jedno" — żeby w zjednoczony sposób realizowali wspólny cel — tak jak on i jego Ojciec są „jednym", współpracując ze sobą i zachowując jedność myśli (Jn 17:22). Do takiej jedności nawiązał Paweł w 1Ko 3:6-9, gdzie napisał o współpracy chrześcijan ze sobą nawzajem i z Bogiem.

doprowadzeni do doskonałej jedności: Lub „całkowicie zjednoczeni". W tym wersecie Jezus pokazuje, że istnieje związek między zachowywaniem jedności z innymi i **umiłowaniem** przez Ojca. Jest to zgodne z Kol 3:14, gdzie czytamy, że „miłość (...) jest doskonałą więzią jedności". Ta doskonała jedność jest względna. Nie oznacza wyeliminowania wszelkich różnic osobowości, takich jak indywidualne zdolności, nawyki czy sumienie. Oznacza natomiast, że naśladowcy Jezusa są zjednoczeni w działaniu, naukach i wierzeniach (Rz 15:5, 6; 1Ko 1:10; Ef 4:3; Flp 1:27).

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 17:24**

założeniem świata: Grecki wyraz oddany tu jako „założenie" w Heb 11:11 został przetłumaczony na „poczęcie" w kontekście „potomka". Określenie „założenie świata" najwyraźniej odnosi się do narodzin dzieci Adama i Ewy. Jezus połączył „założenie świata" z Ablem, który był najwidoczniej pierwszym człowiekiem zasługującym na odkupienie i pierwszym, którego imię zostało „zapisane na zwoju życia od założenia świata" (Łk 11: 50, 51; Obj 17:8). Te słowa — wypowiedziane przez Jezusa w modlitwie do Ojca — potwierdzają też, że na długo przed pojawieniem się potomstwa Adama i Ewy Bóg **umiłował** swojego jednorodzonego Syna.

29 PAŹDZIERNIKA DO 4 LISTOPADA

SKARBY ZE SŁOWA BOŻEGO | JANA 18, 19

„Jezus dał świadectwo prawdzie"

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 18:37**

dać świadectwo: Występujące w Chrześcijańskich Pismach Greckich słowa tłumaczone na „dać świadectwo" (*martyréo*) oraz „świadectwo; świadek" (*martyría*; *mártys*) mają szerokie znaczenie. Obydwa w podstawowym sensie zawierają w sobie myśl o poświadczaniu faktów przez naocznych świadków lub opierając się na posiadanej wiedzy, jednak mogą też odnosić się do „głoszenia; potwierdzania; wychwalania". Jezus nie tylko głosił o prawdach, w które wierzył, ale też żył w sposób, który potwierdził prawdziwość proroczych słów i obietnic jego Ojca (2Ko 1:20). Zamierzenie Boże dotyczące Królestwa i jego mesjańskiego Władcy zostało zapowiedziane w szczegółowy sposób. Jezus całym swoim ziemskim życiem zakończonym ofiarną śmiercią wypełnił wszystkie związane z nim proroctwa — łącznie z 'cieniami', czyli zapowiedziami zawartymi w przymierzu Prawa (Kol 2:16, 17; Heb 10:1). Dlatego można powiedzieć, że słowem i czynem 'dał świadectwo prawdzie'.

prawdzie: Jezus nie mówił o prawdzie w sensie ogólnym, ale o prawdzie dotyczącej zamierzenia Bożego. Jego kluczowym elementem jest usługiwanie Jezusa, „syna Dawida", jako Arcykapłana i Władcy w Królestwie Bożym (Mt 1:1). Jezus wyjaśnił, że głównym

celem jego przyjścia na ziemię, życia i służby jest ogłaszanie prawdy o tym Królestwie. Aniołowie oznajmili podobne orędzie przed narodzinami Jezusa i kiedy już się urodził w Betlejem Judejskim — w mieście, w którym przyszedł na świat Dawid (Łk 1:32, 33; 2:10-14).

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 18:38a**

Co to jest prawda?: Pytanie zadane przez Piłata najwyraźniej dotyczyło prawdy w sensie ogólnym, a nie prawdy, do której nawiązał Jezus (Jn 18:37). Gdyby było szczere, Jezus na pewno by na nie odpowiedział. Ale pytanie Piłata najprawdopodobniej było retoryczne — wynikało ze sceptycyzmu i cynicznego powątpiewania, jak gdyby chciał on powiedzieć: „Prawda? A co to jest? Nie ma czegoś takiego!". Zresztą Piłat nawet nie czekał na odpowiedź, tylko wyszedł na zewnątrz do Żydów.

Wyszukujemy duchowe skarby

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 19:30**

wyzionął ducha: Lub „wydał ostatnie tchnienie; przestał oddychać". Wyraz „duch" (gr. *pneúma*) można w tym miejscu odnieść do oddechu lub siły życiowej. Potwierdza to użycie greckiego czasownika *ekpnéo* (dosł. „wydychać") w równoległych sprawozdaniach z Mk 15:37 i Łk 23:46 (gdzie został on oddany jako „wydał ostatnie tchnienie"). Zdaniem niektórych użycie greckiego wyrazu przetłumaczonego tutaj na „wyzionął" wskazuje, że Jezus z własnej woli przestał walczyć o życie, bo wszystko **dokonało się**. Jakkolwiek było, chętnie „wylał na śmierć swą duszę" (Iz 53:12; Jn 10:11).

***nwtsty*, materiały do studium: Jn 19:31**

dzień tego sabatu był wielki: W dniu po Passze, czyli 15 Nisan, zawsze obchodzono sabat, niezależnie od dnia tygodnia (Kpł 23:5-7). Gdy ten szczególny sabat pokrywał się z cotygodniowym sabatem (w żydowskim tygodniu był to siódmy dzień, który zaczynał się w piątek po zachodzie słońca i trwał do zachodu słońca w sobotę), nazywano go „wielkim" sabatem. Właśnie taki sabat obchodzono w dzień po śmierci Jezusa, która nastąpiła w piątek. W okresie od 31 do 33 roku n.e. 14 Nisan przypadł na piątek jedynie w roku 33. Dowodzi to więc, że Jezus umarł 14 Nisan 33 roku n.e.